

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2021

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Minister voor Langdurige Zorg en Sport over *het bericht «Politielint in de gang, lachgas in de tuin: zorghuis werd een «horror» voor moeders»* (ingezonden 31 januari 2022).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Ooijen** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 10 maart 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 1811.

Vraag 1

Kent u het bericht «Politielint in de gang, lachgas in de tuin: zorghuis werd een «horror» voor moeders»?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met dit artikel.

Vraag 2, 3, 5

Deelt u de grote zorgen over de schrijnende leefsituatie in de Acuu Zorggroep in Tilburg en het toezicht van de gemeente op de zorggroep? Zo ja, welke acties heeft u ondernomen om een vergelijkbare situatie in de toekomst te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Erkent u het beeld dat hoogleraar Menno Fenger schetst dat de casus in Tilburg niet op zichzelf staat, maar dat toezicht op zorg in meerdere gemeenten niet op orde is, zeker gezien Tilburg gerekend naar inwoneraantal de grootste toezichtcapaciteit (6,2 fte) heeft op dit gebied? Zo ja, welke acties heeft u ondernomen om het toezicht door gemeenten te verbeteren? Zo nee, waarom niet?²

Geloof u dat het Rijk voldoende handvaten heeft gegeven aan gemeenten voor het houden van toezicht op zorgverleners in de Wmo 2015 en Jeugdwet? Zo ja, welke handvaten zijn dat? Zo nee, wat kan het Rijk doen om gemeenten beter te helpen bij het houden van toezicht?

¹ Follow the Money, 22 januari 2022, «Politielint in de gang, lachgas in de tuin: zorghuis werd een «horror» voor moeders» (Politielint in de gang, lachgas in de tuin: zorghuis werd een «horror» voor moeders)

² Follow the Money, 23 januari 2022, «Bestuurskundige Menno Fenger: «In de zorg is niemand verantwoordelijk voor de puzzel als geheel»» (Bestuurskundige Menno Fenger: «In de zorg is niemand verantwoordelijk voor de puzzel als geheel» – Follow the Money – Platform voor onderzoeksjournalistiek (ftm.nl))

Antwoord 2, 3, 5

Het artikel in Follow the Money is kritisch over de vormgeving en uitvoering van het toezicht op de uitvoering van de Wmo2015. De situaties die worden beschreven zijn zorgwekkend. De conclusies in de artikelen zijn voor een gedeelte herkenbaar. Hier ga ik onderstaand nader op in.

Gemeenten hebben van de wetgever veel beleidsruimte gekregen om uitvoering te geven aan de Wmo2015. Dit geldt ook voor de inrichting van het kwaliteits- en rechtmatigheidstoezicht op de uitvoering van de Wmo2015. Alle gemeenten hebben een toezichthouder aangesteld en voldoen in die zin aan de gestelde wettelijke kaders. Gemeenten hebben in de afgelopen jaren vorm gegeven aan de kwaliteit en intensiviteit van het toezicht.

Mijn ambtsvoorganger heeft, mede op verzoek van uw Kamer, een professionaliseringagenda opgesteld en uitgevoerd met als doel de kwaliteit van het Wmo-toezicht te verbeteren. Hierbij is ingezet op het verbeteren van de kennis bij het uitvoeren van het toezicht, de samenwerking tussen Wmo-toezichthouders en het organiseren van intervisie om casuïstiek te kunnen bespreken. Daarnaast heeft de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een ondersteuningsprogramma ingericht om het rechtmatigheidstoezicht verdergaand te verbeteren.

Tegelijkertijd herken ik de signalen over het functioneren van het Wmo-toezicht. Deze signalen zijn ook bevestigd in de jaarlijkse rapportages van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Daarom heeft mijn ambtsvoorganger besloten een onderzoek in te stellen naar het functioneren van het Wmo-toezicht³ en uw Kamer op 10 december 2021⁴ geïnformeerd over het onderzoek «toekomstscenario's Wmo-toezicht».

Uit het onderzoek blijkt dat de inrichting, organisatie en beschikbare capaciteit van het toezicht zeer divers is en dat het is niet helder in welke mate toezicht wordt gehouden op de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning. Daarom biedt het onderzoek een aantal toekomstscenario's en aanbevelingen voor de inrichting van het Wmo-toezicht. Ik geef samen met de VNG, GGD GHOR Nederland, de IGJ en Toezicht Sociaal Domein (hierna: TSD) – opvolging aan de aanbevelingen en informeer uw Kamer voor 1 juni 2022 over het vervolg.

In de Jeugdwet wordt de kwaliteit van de beroepsuitoefening gereguleerd door onder meer professionals zelf, middels een register, ethische code en een tuchtrecht dat hierop toeziet en wordt beheerd door de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd. Professionals werken indien beschikbaar met richtlijnen, waar in het individuele geval beredeneerd en beargumenteerd van mag worden afgeweken. Verder ziet de IGJ toe op de kwaliteit van de jeugdhulpaanbieders, die zich verplicht moeten aanmelden bij een register. De gemeenteraad ziet toe op het (contracteer)beleid van het college. Om dit proces te verbeteren werk ik onder andere aan de AMvB Reële prijs Jeugdwet. Deze AMvB helpt gemeenten en aanbieders om transparantie te bieden bij kostprijsberekeningen tijdens de contractering. Daarnaast kunnen gemeenten in verordeningen en contracten met jeugdhulpaanbieders gemeenten reeds harde criteria opnemen om fraude te bestrijden.

Vraag 4

Welke rol hebben gemeenten in het garanderen van kwaliteit van zorg via de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015?

Antwoord 4

Gemeenten hebben bij de uitvoering van de Wmo2015 veel beleidsruimte gekregen van de wetgever. Zij zijn zodoende verantwoordelijk voor onder meer de contractering, het stellen van kwaliteitseisen, het vaststellen van tarieven en het inrichten van het toezicht op de uitvoering. In de Jeugdwet zijn kwaliteitseisen gesteld aan jeugdhulpaanbieders, zoals het werken met geregistreerde beroepsbeoefenaren (professionals). Voor vijfjaarlijkse herregistratie van die laatsten is onder meer na- en bijscholing verplicht. De IGJ houdt toezicht op de kwaliteitseisen in de Jeugdwet. Op lokaal niveau kunnen gemeenten in inkoopcontracten nadere kwaliteitseisen stellen aan jeugdhulpaanbieders.

³ Kamerstuk 29 538, nr. 324

⁴ Kamerstuk 29 538 en 34 104, nr. 331

Vraag 6

Deelt u de mening dat een onafhankelijk onderzoek naar de incidenten in de Acut Zorggroep in Tilburg, maar ook naar andere misstanden en het toezicht hierop, noodzakelijk is? Zo ja, hoe gaat u dit onderzoek realiseren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Nee, ik ben niet van plan om een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar Acut Zorggroep omdat dit geen taak of verantwoordelijkheid is van mij. Ik beschik, op grond van de vigerende wet- en regelgeving, niet over een bevoegdheid om aan een individuele zorgaanbieder maatregelen op te leggen. Het is aan de toezichthouders (bijvoorbeeld de IGJ of de Wmo-toezichthouder) om een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar de eventuele misstanden. Ik heb begrepen van de gemeente Tilburg en de IGJ dat een onderzoek is ingesteld naar de zorgaanbieder en dat beide toezichthouders naar aanleiding daarvan verbetermaatregelen hebben opgelegd. De IGJ heeft aangegeven dat de aanbieder failliet is verklaard en dat de curator zorgt draagt voor de overdracht naar passende zorg voor de overgebleven cliënten.